



خمیر اینوپول
برای هر گونه زخم و خارش ها و
جلو گیری از سودا و آگزما و غیره،
یک لوله خمیر اینوپول احتیاطا در
خانه نگاه دارید. بهترین علاج و معالج
امراض جلدی حتی سالک و جراحات
وارد از سوختگی خواهد بود.

ایران

■ صفحه ۱۶ ■ سال بیست و ششم ■ شماره ۷۳۸۵ ■ یکشنبه ۱۵ تیر ۱۳۹۹ ■ ۱۳ ذی القعدة ۱۴۴۱ ■ ایران قرن هجده



چراغ دینامو بالا کو
پرنور، بادوام، شکیل و ارزان
سفارشات ولایات برای چراغ های
فوق و سایر لوازم بدکی دوچرخه
فورا انجام می شود. خیر خواه
شرکا. شرکت کیان.
خیابان سپه طهران

اونیورسیته در ایران

افتتاح دانشگاه طهران

باغ جلالیه را که مساحتی بالغ بر بیست هکتار داشت، از قرار متری ۵ ریال به وزارت معارف فروخت -البته به گفته حکمت وزارت مالیه در ازای هر متر ۱۰ شاهی از قیمت آن برای محل ساخت دانشگاه مطرح شد، اراضی بهجت آباد و باغ جلالیه، شاه با انتخاب باغ جلالیه موافقت کرد. مالک باغ، حاج رحیم اتحادیه تاجر معروف تبریزی بود که تملک خانه امین السلطان (خانه اتحادیه) را هم داشت. تاجر تبریزی باغ جلالیه را که

عمارت و قصور زیبایی جدید در میان آمد... چون نوبت به بنده رسید که به سمت کفیل وزارت معارف در آن میان حاضر بودم، گویا خداوند متعال به قلب من الهام کرد که عرض کردم در آبادی و عظمت پایتخت البته شکی نیست ولی نقصی که دارد این است که این شهر هنوز عمارت مخصوص اونیورسیته ندارد و حیف است که این شهر نوین از همه بلاد بزرگ عالم از این حیث عقب باشد. شاه بعد از اندک تأملی

فرزانه قبادی / قدمت اعزام دانشجو به فرنگ برای آموختن علوم روز دنیا شاید به دوران صفوی برسد. با قدرت گرفتن رضا شاه، این امر بویژه از سال ۱۳۰۷ شکل جدی تری پیدا کرد. در ابتدا قرار بود افراد برای تحصیل علوم و فنون نظامی راهی اروپا شوند، اما به مرور با نگاهی که شاه به مقوله مدرن شدن کشور داشت، علوم دیگر هم به فهرست اضافه شدند. براساس احصائیه وزارت فرهنگ، از سال ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۰ سیصد و نود و یک نفر با هزینه وزارت معارف و صد نفر با هزینه مؤسسات دولتی به اروپا اعزام شدند. آمار اعزام دانشجویان هر سال افزایش پیدا می کرد. دانشجویان همه با هزینه دولت در اروپا تحصیل می کردند. به مرور شرایط سخت گیرانه تری برای انتخاب افراد در نظر گرفته شد و در نهایت سخن از ایجاد مرکزی در داخل کشور برای تعلیم علوم روز به میان آمد.

اطرافیان شاه از جمله تیمورتاش زمزمه هایی در مورد تأسیس «اونیورسیته» در ایران را شروع کردند. زمزمه ها جدی تر شد و در نهایت لایحه تأسیس اونیورسیته در سال ۱۳۱۱ به هیأت دولت ارائه شد. اما بررسی جدی آن در دولت بعد و کابینه دوم محمدعلی فروغی اتفاق افتاد. تلاش های تجددخواهان اطراف شاه بالاخره در ۸ خرداد ۱۳۱۳ با تصویب «قانون تأسیس دانشگاه» به ثمر نشست.

قانونی که در ماده اول آن آمده است: «مجلس شورای ملی به وزارت معارف اجازه می دهد مؤسساتی به نام دانشگاه برای تعلیم درجات عالیه علوم و فنون و ادبیات و فلسفه در تهران تأسیس نماید» و دانشکده های علوم معقول و منقول، علوم طبیعی و ریاضی، ادبیات و فلسفه و علوم تربیتی، طب و شعب و فروع آن، حقوق، علوم سیاسی و اقتصادی و فنی هم طبق قانون در نظر گرفته شد. در سال های ابتدایی حکومت پهلوی، موجی در جهت پیرایش بعضی کلمات خارجی و جایگزین کردن کلمات فارسی توسط افرادی مثل فروغی، بهار، دهخدا، فروزانفر و... شکل گرفت که در نهایت منجر به ایجاد فرهنگستان ایران در سال ۱۳۱۴ شد. حاصل این جریان ایجاد شده وارد شدن کلماتی مثل «دانشگاه» و «دانشکده» به جای «اونیورسیته» و «فاکولته» به دایره لغات فارسی بود.

وزیر معارف وقت علی اصغر حکمت، ماجرای موافقت شاه با تأسیس دانشگاه را این طور روایت می کند: «در یکی از شب های فرخنده اواخر بهمن ۱۳۱۲ جلسه هیأت وزراء در حضور شاه در عمارتی که اکنون مقر کاخ ملکه پهلوی است تشکیل شده بود... سخن از آبادی تهران و عظمت ابنیه و



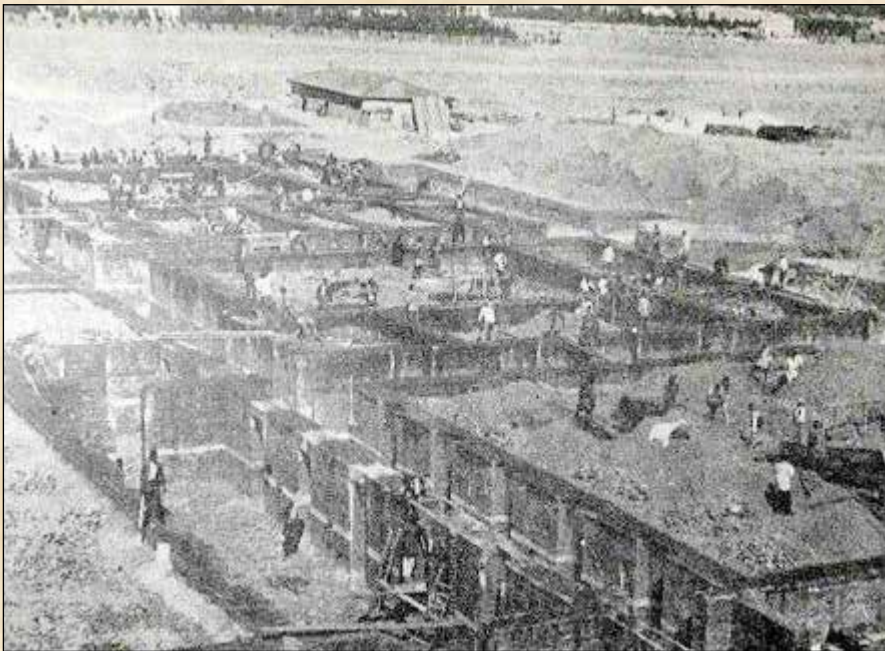
نامگذاری خیابان علالدوله به نام خالق شاهنامه

برگزاری کنگره فردوسی

کنگره فردوسی به مناسبت هزارمین سال میلاد این شاعر پر آوازه ایرانی، به مدت ۵ روز از دوازدهم تا شانزدهم مهر ماه در ایران و همزمان برنامه هایی با محوریت فردوسی در برلین، پاریس، مسکو، لندن و رم برگزار شد. بیش از ۴۰ دانشمند و شرق شناس از سراسر دنیا و استادانی از نقاط مختلف کشور در این برنامه که نخستین کنگره ادبی ایران بود و در تالار دارالفنون و باغ نگارستان برپا بود، حضور داشتند. ولادیمیر مینورسکی، هنری ماسه، یان ریچکا، ادوارد دینسین راس از جمله شرق شناسانی بودند که به این برنامه دعوت شدند و جلال همایی، احمد بهمنیار، احمد کسروی، بدیع الزمان فروزانفر، مشیرالدوله پیرنیا، محمدتقی بهار نیز از جمله بزرگان ایرانی حاضر در کنگره بودند. ریاست کنگره فردوسی به عهده محمدعلی فروغی نخست وزیر وقت بود.

کنگره فردوسی که محمدمحیط طباطبایی، پژوهشگر ادبی عنوان «هزاره» را برای آن انتخاب کرد، زمینه ساز انجام تحقیقات شاهنامه شناسی در ایران و نقاط دیگر دانه شد. به حاشیه این کنگره اتفاقات ماندگار دیگری هم افتاد. در سراسر ایران مراکز بسیاری به نام فردوسی نامگذاری شد. در تهران هم خیابان علالدوله که از میدان

توپخانه آغاز و به سمت شمال تهران می رفت و سفارت انگلیس، آلمان و ترکیه در آن قرار داشت به نام خیابان فردوسی نامگذاری شد. از مهم ترین برنامه های حاشیه کنگره، افتتاح ساختمان جدید مقبره فردوسی بود. بعد از پایان کنگره در دارالفنون میهمانان راهی توس شدند تا از این بنا که توسط انجمن مفاخر ایران احداث شده بود رونمایی کنند. تیمورتاش در زمان نمایندگی خود در مجلس طرحی برای ساخت آرامگاه فردوسی ارائه کرد، که با استقبال نمایندگان از جمله محمدتقی بهار روبه رو شد. ساخت بنا در سال ۱۳۰۵ آغاز شد و مجلس در سال ۱۳۰۹ قانونی تصویب کرد که بر اساس آن اجازه پرداخت مبلغ ده هزار تومان از صرفه جویی بودجه مجلس برای تکمیل ساختمان مقبره حکیم فردوسی صادر می شد. در مراحل پایانی ساخت بنا به پیشنهاد فروغی بلیت های بخت آزمایی با نام «لاتاری فردوسی» به فروش رسید تا از این طریق مردم عادی هم در ساخت بنا سهم شوند. ساختمان مقبره را هوشنگ سیحون بر اساس طرحی از کریم طاهرزاده بهزاد طراحی کرد. مجموعه آرامگاه فردوسی میزبان شاعر بزرگ دیگری هم شده، در همسایگی بنای مکعبی و مرمرینی که بر مزار حکیم توس ساخته شده، مزار مهدی اخوان ثالث قرار دارد.



مساحتی بالغ بر بیست هکتار داشت، از قرار متری ۵ ریال به وزارت معارف فروخت و در مجموع این زمین ها به مبلغ صد هزار تومان از اتحادیه خریداری شد و آندره گدار بلافاصله دست به کار طراحی بناهای آن شد.

دانشکده طب نخستین بنای مجموعه دانشگاه تهران بود که در ۱۵ بهمن همان سال افتتاح شد و شاه در روز افتتاحیه لوح برنزی ساخت بنا را در مقابل پلکان ورودی جنوبی دانشکده در محفظه سنگ مرمری قرار داد. با انجام مرمت های انجام شده در سال های اخیر در این مجموعه کسی از سرنوشت این لوح خبر ندارد.

گفتند: «بسیار خوب آن را بسازید» در جلسه بعد هیأت وزراء در آغاز به وزیر عدلیه مرحوم علی اکبر داور رو نموده گفت: «در بودجه سال بعد ۲۵۰ هزار تومان به وزارت معارف اعتبار بدهید که به مصرف ساختمان مدرسه برسانند.»

با تأمین اعتبارات مورد نیاز برای ساخت دانشگاه، علی اصغر حکمت مأمور انتخاب مکان ساخت بنا شد. دو گزینه اصلی برای محل ساخت دانشگاه مطرح شد، اراضی بهجت آباد و باغ جلالیه، شاه با انتخاب باغ جلالیه موافقت کرد. مالک باغ، حاج رحیم اتحادیه تاجر معروف تبریزی بود که تملک خانه امین السلطان (خانه اتحادیه) را هم داشت. تاجر تبریزی

ایران به جلی «پرس»

امور خارجه دستور متحد آلمانی به عنوان همه مأموران شاهنشاهی در ممالک خارجه دستوری صادر نمود که به مقامات مربوطه ابلاغ نمایند، از این بعد مملکت ما را به نام اصلی و حقیقی ایران نامیده و از استعمال کلمه پرس به جای ایران خودداری کنند. پیشنهاد جایگزینی ایران به جای پرس از طرف سعید نفیسی به رضا شاه داده و او نیز بسا این امر موافقت کرد. «چون از چندی به این طرف این فکر ایجاد شده بود که با وجود اینکه مملکت ما به اسم ایران خوانده می شود و سکنه آن ایرانی هستند علتی ندارد که در ترجمه به غالب السنه اروپایی ایران را «پرس» که قسمتی از مملکت معظم اران بوده نامیده و ایرانی را «پرس» یا شبیه آن در سایر السنه بخوانند.



این فکر در مقامات مملکتی مورد دقت و مطالعه قرار گرفته و مقرر شد که از حالا موجبات عملی شدن آن یعنی تبدیل ترجمه کلمات «پرس» و «پرسان» به «ایران» و «ایرانیین» فراهم و از اول فروردین ۱۳۱۴ بموقع اجرا گذارده شود. این بود که روز گذشته از طرفی وزارت

افتتاح مریض خانه فیروزآبادی



مؤسس مریض خانه از آقایان مدعوین که در شدت باران برای افتتاح حضور بهم رسانده بودند تشکر نموده و توجه آقای رئیس الوزراء [محمدعلی فروغی] نسبت به احتیاجات مریض خانه جلب و تقاضا نمودند مساعدت بیشتری برای رفع احتیاج

اهالی از حیث طبیب و دوا بعمل آید. سپس آقای رئیس الوزراء و سایر مدعوین قسمت های مختلفه مریض خانه را بازدید و سه ساعت و نیم بعد از ظهر مراجعت به شهر نمودند. روزنامه کوشش - دوشنبه ۲۷ اسفند ۱۳۱۳

دو ساعت بعد از ظهر روز شنبه ۲۵ اسفند، هیأت دولت و عده ای از اعیان و اشراف و آقایان اطباء درجه اول و نمایندگان مجلس شورای ملی برای حضور در مراسم افتتاح مریض خانه فیروز آبادی در حضرت عبدالعظیم [ع] حضور بهم رسانیدند. بدو آقای [محمود] جم وزیر داخله نطق افتتاحیه را بنام نامی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ایراد و شرح مسبوطی راجع به تاریخچه تأسیس مریض خانه فیروز آبادی و توجهات کامله ذات مقدس همایونی نسبت به توسعه مؤسسات صحی ایراد و سپس آقایان دکتر [امیرخان] امیر اعلم و آقای دکتر فلاسی رئیس صحیه کل مملکتی در تأیید بیانات آقای وزیر داخله شرحی ایراد و در خاتمه آقای [آیت الله حاج سیدرضا] فیروزآبادی

جایزه زیباترین مغازه طهران



بلدیه تهران برای بهترین اعلان الکتریکی و بهترین تزئین مغازه ها [ویتترین] سه جایزه: جایزه اول ۱۰۰۰۰ ریال جایزه دوم ۷۵۰۰ ریال جایزه سوم ۵۰۰۰ ریال تعیین نمود که به هر یک از برندگان در اول اسفند ماه آینده اعطا خواهد شد. بلدیه طهران روزنامه شفق سرخ - جمعه ۲۵ آبان ۱۳۱۳



۲۳ دی

فتح الله پاکروان والی خراسان در نامه ای به دفتر شاهنشاهی، نوشت که سیاست رضاشاه در خلع سلاح عشایر مسلح مرزی و عدم جایگزینی قوای دولتی، دلیل اصلی بی دفاع ماندن مرز نشینان و وقوع حملات متعدد افغان ها به سرحدات است.

۳ دی

به دستور رضاشاه لایحه ای در ۱۰ ماده به تصویب مجلس رسید که اداره موقوفات بدون متولی کشور به وزارت معارف محول شد و موقوفات دارای متولی نیز تحت نظارت وزارت معارف مذکور درآمد.

۱۳ آذر

عشایر افغان به منطقه زورآباد در شمال مرز ایران و افغانستان یورش برده، ۲۵ روستا را غارت کرده، دو هزار روستایی را به افغانستان برده، ۱۲ نفر از نیروهای امنیه را خلع سلاح کرده و سه نفر از آنان را به قتل رساندند.

۲۰ آبان

نماینده ایران در شورای حکمت ترکیه برای حل اختلافات ارضی ایران و افغانستان در نامه ای به دفتر مخصوص شاهنشاهی گزارش مستندی از تعرضات افغان ها به بعضی نواحی شرقی کشور و حکمت نامعادله ترکیه ارائه کرد.

۷ مهر

دولت انگلیس در بیانیه شدیداللحنی تهدید کرد در صورتی که ایران مبادرت به اعزام نیرو به جزایر تب و ابوموسی کند، بریتانیا چاره ای جز توسل به زور نخواهد داشت.

